

Emilian Ezechil

(Locotenent în rezerva de cavalerie)

**LA PORȚILE INFERNULUI:
1941-1945**

Amintirile unui veteran de război

Prefață de
RĂZVAN DOLEA

Ediție îngrijită și aparat critic de
OCTAVIAN BUDA

t...
TRITONIC

EMILIAN EZECHIL s-a născut la 26 aprilie 1919, la Bădești, Argeș. Absolvent al Facultății de Subingineri Silvici din Timișoara promoția 1949 și al Facultății de Silvicultură din Brașov, promoția 1953. Inginer silvic, a lucrat pe rând, în anii 50 și 60, la centrala Întreprinderii de Corectare a Torentilor și Ameliorare a Terenurilor Degradate, *ICTATD*, din fostul Minister al Silviculturii, apoi la Întreprinderea de Lucrări Forestiere și Institutul de Cercetări Forestiere, *INCEF*. Cercetător științific principal, și-a desfășurat ulterior activitatea la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lemnului, *ICPIL*, instituție academică desprinsă din fostul Institutul de Cercetări Forestiere, *INCEF*, și unde a activat până în 1976 când s-a transferat la Consiliul Național al Apelor, *CNA*, la Direcția de Exploatare Lucrări Hidrotehnice și Întreținerea Cursurilor de Apă, *DELHICA*.

Bursier, în anul 1976, al *Agenciei franceze pentru cooperarea tehnică industrială și economică, ACTIM*, cu sediul la Paris, bursă pe care nu a putut să o onoreze, datorită opoziției autorităților comuniste. A publicat în reviste de specialitate studii de cercetare fundamentală privind tehnologia construcției și întreținerii drumurilor forestiere, fundații și îmbrăcări drumuri, precum și de utilajele specifice acestui gen de lucrări. A stabilit în premieră pentru România, o normă de producție pentru săpături cu buldozere și autogredere, în funcție de categoriile de teren și tipul de mașină de săpat. La 1 august 1983, când s-a retras din activitatea profesională, președintele *CNA* era fostul șef al statului, Ion Iliescu.

*Vine sfârșitul! A venit sfârșitul!
Se trezește împotriva ta! Iată-l că a și sosit!
A sosit nenorocirea asupra ta, locuitor al țării!
Vine vremea, vine ziua necazurilor,
și nu a chiuiturilor de bucurie prin munți.*

*Cu neliniște își vor mânca pâinea lor și
apa lor și-o vor bea cu înfricoșare, pentru că
țara lor va fi lipsită de orice belșug din pricina
nedreptăților tuturor celor ce o locuiesc.*

Ezechiel

cap. 7, verset 6, 7; cap. 12, verset 19

*Să onorăm adevărul prin amintirea morților.
Pentru ei, este prea târziu;
dar nu și pentru copiii lor, și ai noștri.*

Elie Wiesel

11 Noiembrie 2004

*Dacă Hitler ar fi invadat iadul,
atunci i-aș fi făcut diavolului, cel puțin
o apreciere favorabilă în Camera Comunelor.*

Winston Churchill

Eu vă conduc spre un viitor minunat!

Adolf Hitler

3 iunie 1937

*Ideile sunt mai puternice decât puștile.
Dacă nu îi lăsăm pe inamicii noștri să aibă puști,
atunci pentru ce să-i lăsăm să aibă și idei?*

Iosif Visarionovici Stalin

Cuvânt înainte

Un venerabil nonagenar, veteran de război, scrie o carte...de vizită unui secol prea „scurt“ pentru istorie, prin ceea ce a „împlinit“. Apărut istoricește abia după ce i se scurseseră deja două decenii, în care a încăput și un prim război mondial, ținând politico-diplomatic de veacul „anterior“, secolul al XX –lea a „trăit“ infantil și se prelungește asemenea până astăzi, peste convențiile și pragurile cronologice.

O carte de amintiri pentru cei care au uitat, dar mai cu seamă pentru cei care au fost îndemnați și învățați să nu aplece.

Născut — întâmplare? — la patru luni după încheierea celui mai frumos an din istoria românilor, 1918, d-lui Emilian Ezechil i-a fost dat să traiască, poate cei mai urâți ani din această istorie. Destin asumat cu mioritică pricepere a fatalității de om tânăr trimis să-și facă datoria pentru o țară, care nici ea nu-și înțelegea locul, într-o Europă nebună, altfel decât în mod mioritic. O împăcare creștină cu soarta, a cărei „voie“ este în același timp și bici și pavăză. Asemenea ciobanului din „Miorița“, tânărului prins în convulsiile cataclismice ale Universului, îi rămâne o singură grijă! Să fie pregătit pentru trecere și nu neapărat să înțeleagă ceea ce i se întâmplă, care oricum este dincolo de rațiune. Căci, vorba lui Nicolai Berdiaev: „Războiul are totdeauna baze iraționale și presupune subordonarea omului față de scopuri ce stau deasupra intereselor ce le poate înțelege“*.

Locotenentul în rezervă Emilian Ezechil pare că nu scrie o carte, ci înseamnă un răboj al timpului. Momente de viață trăite, poate uitate, reamintite apoi, iar uitate și încă retrăite, cu acea noblețe a purtării rănii neînchise, căpătate într-un duel de onoare.

Autorul aparține prin naștere, pregătire, mentalitate, unei normalități pe care istoria, chiar în tinerețea autorului, o transforma treptat într-una de „nișă“, refuzând-o apoi timp șapte decenii.

Extremele zăltate „echilibrate“ anapoda, impostura în locul valorii, imaginea pe seama conținutului, prostia ca virtute și crima

* Nicolai Berdiaev, *Filosofia inegalității*, Andromeda Company, p. 278-279.

tolerată ca soluție, iată sământa acestor ani, trăiți în însingurare, într-un scârbos „ergo sum“!

Cât adevăr în sentința aceluiași Nicolai Berdiaev! „Răul trebuie căutat nu în război, ci până la război, în cele mai pașnice, după aspectul exterior, vremuri. În aceste vremuri pașnice au loc omorurile spirituale, se cumulează ura și răutatea“^{**}. Asta înseamnă că „La portile Infernului“ este de fapt o carte avertisment scrisă acum mai bine de șaptezeci de ani. Între timp omenirea a trecut de acele porți!

Citiți cartea d-lui Emilian Ezechil cu mâna la inimă, cu gândul că speranța, lăsată în fața acestor porți, n-a murit.

Trăirile unui bărbat între 22 și 26 de ani amintite la aproape 90 de ani pot fi și călăuză și talmaci într-o epocă a drumurilor rătăcite și a gândirii dosite.

RĂZVAN DOLEA

^{**} *Ibidem*, p. 277.

În loc de preambul

Poate iadul există, iar dacă este chiar așa, atunci războiul, dacă nu face parte din el, cu siguranță că se află la hotarele acestuia... la porțile infernului. Viscolul ucigaș de la Stalingrad, vacarmul tancurilor care strivesc totul în jurul lor, zgomotul asurzitor al katiușelor în aerul înghețat, miile de soldați morți, abandonati pe câmpurile de luptă și lăsați la cheremul naturii, crucile dispărute ale soldaților români din Crimeea... Moartea pe care o vezi sub ochii tăi, în cele mai înfiorătoare ipostaze, ultimele zvâcniri de viață ale propriului tău camarad de front, sfârtecat de schije... Generația mea a fost nevoită să urce Golgota celui de-al doilea război mondial, dar și timpurile de restriște de după... *Viața nu este ceea ce ai trăit, ci ceea ce îți amintești că ai trăit și, mai ales, cum ți-o amintești pentru a o povesti mai departe*, spunea Gabriel Garcia Marquez.

În discursul său electoral, ținut înaintea alegerilor fatidice din anul 1946, în comuna Domnești din fostul județ Muscel, astăzi județul Argeș, marele om politic țărănist, Ion Mihalache, începea cu următoarele cuvinte: *Legenda spune că Negrul Vodă în drumul său cu oastea de la Câmpulung spre Curtea de Argeș, a poposit pe malul unui curs de apă, pentru a se odihni și a lua masa. Între timp și-a făcut și baie, dar din nefericire doamna s-a înecat în râu.* De atunci acestui curs de apă i s-a dat denumirea de râul Doamnei, iar localității respective numele de Domnești. În continuare a spus: *Am fost acuzat că am fost voluntar în războiul contra URSS. Da, este adevărat. Am fost voluntar! Știam că dacă sunt ofițer de Stat Major voi fi mobilizabil și, decât să fiu mobilizat doar atunci când trupele noastre vor trece dincolo de Nistru, unde nu aveau ce căuta, imediat după ce Mareșalul Ion Antonescu a ordonat: «Ostași! Treceți Prutul! Zdrobiți dușmanul care ne-a răpit în mod samavolnic cele două provincii românești, Basarabia și Bucovina. Zdrobiți vrăjmașii din răsărit și miazănoapte. Dezrobiți din jugul roșu al bolșevismului pe frații noștri cotropiți!», i-am cerut să lupt pentru dezrobirea celor două provincii, pământ strămoșesc. În momentul când însă trupele noastre au trecut Nistrul, m-am dus la Mareșal și i-am spus: Mareșale... până aici! Mai departe nu mai merg. Poți*

să mă dai drept dezertor, dar eu mai departe nu mai merg! Aceasta a fost introducerea discursului lui Ion Mihalache din 1946, în Domnești, Argeș, la care am avut parte să asist personal, restul acestuia fiind legat de teme politice ale vremilor tulburi din acea perioadă. Calvarul de după război al României abia începea...

I. La regimentul de călărași, 1941

Cu doar cinci ani mai devreme, în iunie 1941, începuse războiul contra Uniunii Sovieticeⁱ, pentru eliberarea celor două provincii românești, Basarabia, de fapt Moldova de răsărit, și Bucovina, ce fuseseră smulse în mod samavolnic de regimul sovietic, două provincii care au făcut parte integrantă din Moldova condusă de Ștefan cel Mare și Sfânt și ale cărei cetăți se mai văd și astăzi pe malul Nistrului. Cronicarii au supranumit Basarabia, diamantul stemei lui Ștefan.

Știam că voi fi încorporat în armată și, în cele din urmă, trimis pe front. Ca urmare, mi-am dat demisia formală de la serviciu, de la societatea de asigurări „Națională” din București, pe data de 1 iunie 1941. Am venit apoi acasă, ca să mai trăiesc și eu câteva zile în familie și să mă mai bucur de dragostea acesteia, fiindcă odată trimis pe front, cine garantează că o să mă mai întorc?

Războiul a început din primele zile cu mare intensitate. Inamicul opunea rezistență cu multă îndârjire iar pierderile de ambele părți erau foarte mari. Prin urmare eram sigur că o să ajung să fiu trimis și eu pe front. Dar am dorit să mai stau lângă mama mea și ceilalți frați până când voi pleca militar, pentru ca să ne mai bucurăm o dată de viața ce ne-a fost dată s-o trăim cu toții.

La 5 noiembrie 1941 bucuria a luat sfârșit, fiindcă am fost încorporat și repartizat la cavalerieⁱⁱ la **Regimentul 2 Călărași** cu garnizoana în orașul Caracal. Regimentul, cu toate forțele sale, lipsea deja din garnizoană încă din anul 1938. La momentul încorporării mele, în garnizoană se mai afla numai „partea sedentară” ce avea menirea să primească noii recruți și să-i pregătească pentru a fi apti de front, pentru completarea pierderilor.

Deplasarea până la regiment, la Caracal, am efectuat-o cu trenul de clasa a III-a, o călătorie care a fost foarte chinuitoare. Pe vremea aceea pentru a sosi cu trenul la Caracal, trebuia parcurs vechiul traseu, Pitești-Craiova, până la stația Piatra Olt. Aici am coborât pentru a aștepta trenul de legătură care venea de la Râmnicu Vâlcea și care continua spre Caracal. Timpul de așteptare a acestei legături a fost foarte mare, după câte îmi amintesc,

de vreo cinci ore și jumătate. Stația nu avea sală de așteptare și drept urmare a trebuit să stau afară. Cum vremea era destul de rece fiindcă ne găseam în noiembrie, se înțelege că a fost neplăcut. Neavând scaune sau o bancă, a trebuit să mă așez pe jos, în praf, înfășurat în paltonul cu care plecasem de acasă. Sosit la regiment, m-am prezentat la biroul mobilizării, care m-a luat în evidență și m-a introdus la rația alimentară. După care m-au repartizat la un pluton de instrucție. Prezentându-mă la plutonul de instrucție, nu am primit imediat haine militare, ci m-au ținut mai bine de o săptămână în hainele mele civile în care venisem de acasă. Acestea au fost condițiile în care am fost pus să fac instrucție individuală și disciplinară. Ostașii cu vechime în armată, aflați la regiment, cu grade diferite, fruntași, caporali sau sergenți, își băteau joc în mod absurd de recruții nou sosiți. Batjocura acestora față de noii veniți, mergea pînă la cruzime și chiar inconștientă. Spre exemplu, în lipsa comandantului de pluton, locotenentul Locusteanu, ceilalți gradați ne-au scos la instrucție călare chiar în hainele civile cu care venisem de acasă. Mi-au oferit o șa pentru ca să încălec un cal nărăvaș, care, după cum am auzit, omorâse în decursul timpului trei ostași. Nu știu cât de adevărată a fost informația, dar eu cel puțin, așa auzisem. Calul avea periculosul obicei ca, deîndată ce călărețul reușea cu dificultate să-l încălece, să se ridice în două picioare și să se dea peste cap răsturnându-se peste călăreț. Această situație, se putea solda, de multe ori, cu moartea acestuia. Imediat ce am încălecat calul, a vrut să-și facă obiceiul. Norocul meu a fost că știam de acasă să călăresc foarte bine, fiind capabil să strunesc orice armăsar, oricât de nărăvaș ar fi fost. Acasă avusesem cai în gospodăria părinților și la vârsta de numai nouă ani mi-am rupt mâna stîngă în zona cotului, cu numai două degete deasupra acestuia, căzând de pe cal. Trebuia să duc caii la adăpat, la râul Doamnei și în fuga lor, la o curbă, calul de sub mine s-a poticnit și a căzut în genunchi, iar eu am alunecat pe gâtul lui și am căzut în mâini. Am simțit un leșin puternic și abia am mai apucat să strig... *apă, apă*. Cum în apropierea locului cu pricina erau săteni care săpau porumbul, unul dintre ei a venit în fuga mare cu un ulcior cu apă. Dar după ce am băut, mi-am dat seama că îmi fracturasem mâna stîngă.

Acum, având de acasă experiența călăriei, imediat mi-am dat seama de intențiile calului nărăvaș. M-am aplecat cu putere pe